

Duurzaam Boer Blijven in Drenthe. Resultaten van 10 jaar investeren.

Vooruitlopend op het uitgebreide officiële rapport met alle resultaten van de projecten Bedreven Bedrijven en Duurzaam Boer Blijven Presenteren wij hier alvast **de 9 belangrijkste resultaten.**

1. De deelnemers aan de studiegroepen van 2008-2011 hebben **7% meer melk** geproduceerd, **met 13% minder aangekocht krachtvoer**. De hoeveelheid gestrooide kunstmest is nagenoeg gelijk gebleven
2. In de laatste 4 jaar is het **organische stofgehalte** in de bodem met 0,7% gestegen, en dat is een bredere trend over alle door de melkveehouderij beheerde bodems in Drenthe.
3. De **grondwaterkwaliteit** in Drenthe gaat met een sprong vooruit. Onder de gangbare agrarische bedrijven meet de provincie **gemiddeld 62 gram nitraat** per liter grondwater **onder de kringloopbedrijven is dat 32**, de helft dus.
4. Er zijn veel **bedrijfscijfers** verzameld. Daarin valt op dat de **potentie van opschaling** van de kringloopaanpak voor heel Drenthe aanzienlijk is:

Stel de helft van de melkveehouders in Drenthe met 33.000 ha benadert de lage **NH3-emissie** van de top-20%, dan verminderen zij samen die ammoniakemissies met **250 ton N**.

Als de helft van de melkveehouders de lage score van **NO3-emissie** van de top 20% naar het grondwater haalt, dan verminderen zij de stikstof in nitraatverliezen met **2100 ton N**.

Bij de top 20% ligt het P205-overschot in de bodem 16 kg/ha lager (op 8 in plaats van 24 gemiddeld). Opgeschaald over de totale 66.000 ha melkveehouderij in Drenthe dan leidt dat tot **1.056 ton lager P205-overschot**.

5. Uit de cijfers blijkt dat het voor melkveehouders lastig is om tegelijk laag te scoren op ammoniakemissie als ook op nitraatemissie. Als de ene emissie laag is dan is de andere emissie hoog. Er is dus een sterkere focus op het totale N verlies nodig, met andere woorden een integrale aanpak.
6. Er is een helder **kringlooprapport** ontwikkeld op basis van de bedrijfscijfers. Dit rapport wordt inmiddels gebruikt door een deel van de zuivelondernemingen in Nederland (KringloopKompas). Zodra een ondernemer, overheid of ketenpartij dat wenst, kan het rapport op korte termijn uitgewerkt worden tot een onafhankelijk geaccrediteerd **certificaat**. De onderbouwing hiervoor is inmiddels opgeleverd.
7. De stakeholders geven aan dat opschaling meer succes zal hebben als er een **beloning** komt **voor deze prestaties**. In de tendens naar belonen voor maatschappelijke prestaties lijken zowel de zuivelondernemingen als overheden en overige partijen (denk aan NGO's) steeds meer mee te gaan.

8. De provincie Drenthe accepteert het kringlooprapport als onderbouwing voor eventuele **ontwikkelruimte** voor melkveehouders **nabij N2000**.
9. De resultaten van de kringloopaanpak sluiten aan op de **kansen in GLB 2014-2020**. Het GLB ondersteunt *vergroening* en *beloont collectieven* van ondernemers die samen maatschappelijke prestaties leveren.